

Ülo Kaasik (1926–2017)

17. aprillil suri emeritprofessor ja Tartu linna aukodanik Ülo Kaasik, kelle eestvedamisel loodi TÜ arvutuskeskus ning kes oli paljude Eesti matemaatikute ja informaatikute õpetaja ja eeskuju. Tema ärasaatmine toimub laupäeval, 22. aprillil 2017 kell 12 Tartu Ülikooli aulas.

Ülo Kaasik sündis 9. novembril 1926 ning alates 1948. aastast seotud Tartu Ülikooliga, kus 1953. aastal alustas nelikümmend aastat kestnud pedagoogitööd. Palju aastaid suunas ta matemaatika arengut kateedrijuhatajana ning traditsioonilise pideva matemaatika kõrval hakkas ta arendama diskreetset matemaatikat, mis on paljuski tänapäevase informaatika aluseks. Suur osa Eesti matemaatikuist ja informaatikuist on olnud tema õpilased ning ta oli mitme põlvkonna õpetaja ning matemaatilise kultuuri, täpsuse ja korrektsuse kujundaja.

Tema eestvedamisel loodi 1959. aastal TÜ arvutuskeskus, mis oli üks esimesi ülikoolide arvutuskeskusi tollases Nõukogude Liidus, ning sellele hangiti Eestis esimene elektronarvuti Ural-1. Tartu Ülikool oli ka üks esimesi kohti, kus hakati arvuti kasutamist

korrapäraselt õpetama, kuid esimest programmeerimise kursust tuli emeritprofessor Kaasikul lugeda pealkirja all "Kaasaegse algebra täiendavaid peatükke", sest valikkursuste nimekiri oli Moskvast ette antud. Lisaks oli ta ka üks programmeerimisõppe üldhariduskooli viimise eestvedajaid.

Hindamatu panuse andis Ülo Kaasik eestikeelse matemaatikakirjanduse arendamisse. Ta võttis oma mureks läbi vaadata, toimetada ja ühtlustada kõik ENE ja EE matemaatikaalased artiklid. Kõige olulisemaks tema teaduslikus tegevuses võiks lugeda entsüklopeediliste teadmiste rakendamist teatmeteoste ja entsüklopeediate ning matemaatika- ja informaatikasõnastike koostamisel. See on töö, mille tähtsus Eesti kultuuri ja teaduse arengule on hindamatu.

Instituudi juhataja Jaak Vilo sõnul oli ta isiksusena äärmiselt vahe ja muhe. "Tartu linna aukodanikuks saades luges ta oma "panuseks" sääse kombel kõrva sosistamise, et saaks Toomemäe nõlval vana betoonitehase asemele äkki arvutuskeskuse rajada. Tema pöördumine Tartu rahva poole sel hetkel oli äärmiselt südamlük ja kena. Eluaegse õppejõuna oli ta keel läbimõeldud ja täpne ning ka oma viimasel sünnipäeval oli ta nagu üks "väga terav pliats". Tema isiklikku panust kogu Tartu Ülikooli arvutiteaduse ja arvutusmatemaatika tekkesse on võimatu ülehinnata. Mõned asjad ja inimesed võiks kesta igavesti. Tema lahkumine on meile kõigile väga valus ja kurb sündmus," meenutas Vilo.

Ülo Kaasikut on autasustatud Valgetähe ordeniga, ta on pälvinud riigi teaduspreemia pikaajalise tulemusliku teadus- ja arendustöö eest ning 2013. aastal nimetati ta Tartu linna aukodanikuks.